

Utdanningsdirektoratet

Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Vår referanse: 20/01148-2
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Christian Weisæth
Monsbakken
Deres referanse:
Dato: 17.12.2021

Brev fra KS om behov for fleksibilitet i smittevernveileder og regelverk til å tilpasse tilbudet i barnehager og skoler

KS ber om større fleksibilitet for barnehage- og skoleeier til å tilpasse åpningstider, antall barn til stede samtidig og bruk av digital undervisning. I dag er det hovedsakelig mulig å gjøre disse tilpassingene med begrunnelse i smittevern. KS mener disse beslutningene bør kunne baseres på en helthetsvurdering, inkludert pedagogiske vurderinger og personalmessige begrensninger. Barns og elevers rettigheter skal fremdeles ivaretas av skole og barnehageeiere, men for å kunne yte et best mulig tilbud over tid ber KS om at

- trafikklysmodellen på gult nivå for barneskole, ungdomsskole og videregående skole endres til å inkludere «delvis digital undervisning» som en mulighet for 5-7. trinn og oppover.
- aktuelle forskrifter og regelverkstolkninger endres slik at skole- og barnehageeiere kan redusere åpningstider eller antall barn eller elever som er til stede samtidig, dersom bemanningssituasjonen gjør at kommunene ikke klarer å oppfylle ansvaret de har etter opplæringsloven, barnehageloven og arbeidsmiljøloven.

Det er en utfordrende situasjon for barnehager og skoler de fleste steder i landet. Høyt smittetrykk, karantene, annen sykdom, ansatte med syke barn og en langvarig situasjon med høyt arbeidspress og stadige endringer, gjør at det er utfordrende å ivareta smittevern faglig forsvarlig drift og et tilfredsstillende pedagogisk tilbud med eksisterende bemanning.

KS viser til egne dialogmøter om bemanningssituasjonen i skoler og barnehager, hvor partene diskuterer tiltak knyttet til dette. KS understreker at kommuner, fylkeskommuner og private eiere strekker seg langt for å sikre forsvarlig bemanning, men at man ikke kan utelukke at situasjonen beskrevet ovenfor likevel kan vedvare gjennom vinteren og utover våren.

Gjeldende regelverk

Barnehagelovens § 7 og Opplæringslovens § 13-10 gir kommunen, fylkeskommunen og andre eiere ansvaret for å gi et tilbud i barnehage og skole i tråd med lov og forskrift. I den nåværende situasjonen, med stor knapphet på bemanning, må eierne vurdere i hvilken grad de må tilpasse tilbudet for å tilfredsstille kravene i lov og forskrift på best mulig måte. Generelle nødrettslige betraktninger tilsier at det ikke kan kreves at barnehager og skoler oppfyller krav som det er umulig å oppfylle, av årsaker som de ikke rår over. Det er uheldig om gjeldende regelverk er utformet slik at skole- og barnehageeiere jevnlig kommer i den type situasjon.

[Midlertidig lov](#) om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, gir hjemmel til stengning og reduksjon av tilbud med hjemmel i

[smittvernloven](#). Den midlertidige loven sier i tillegg at i perioden hvor skolen er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittvernloven, gjelder reglene i opplæringslova med forskrifter og friskolelova med forskrifter med følgende tilpasninger:

8 a) Skoleeiere skal organisere opplæringen slik den finner det hensiktsmessig og forsvarlig ut fra hvor mange lærere skolen har tilgjengelig, antallet elever, elevenes alder og forutsetninger, tilgangen på læremidler, digitale ressurser og annet utstyr og elevenes hjemmeforhold.

I dette ligger etter KS syn en mulighet for å gjøre konkrete og gode helhetlige vurderinger hos skoleeier når det gjelder opplæring. Den samme fleksibiliteten er ikke gitt til barnehage og SFO. I tillegg gjenspeiles ikke den fleksibiliteten som er gitt til organisering av opplæringen, i annet gjeldende regelverk, aktuelle tolkninger og veiledere.

[Covid 19 forskriften §14b](#) tredje ledd gir barnehage- og skoleeier anledning til å redusere åpningstider og antall barn til stede samtidig, dersom dette anses nødvendig for å oppfylle kravene til smittevern faglig forsvarlig drift. I [regelverkstolkningen](#) ligger det at det *bare er hensynet smittevern faglig forsvarlig* drift kan gi grunnlag for å redusere åpningstider og antall barn til stede. Tilbudet kan ikke reduseres mer enn det som er nødvendig for å kunne drive smittevern faglig forsvarlig.

Videre gir opplæringsloven kommunene/fylkeskommunene myndighet til å fastsette forskrift om skole og feriedager. (§§ 2-2 og 3-2). Opplæringen skal strekke seg over minst 38 uker innenfor en ramme på 45 sammenhengende uker. Fag- og timefordelingen står i forskrift om læreplan. KS har sett få tilfeller av endring i skolerutene så langt. Skolene behøver i utgangspunktet ikke å redusere åpningstider. De trenger ev. å kunne spre de 38 ukene over et lengre tidsrom eller korte ned skoleåret og utvide av skoledagen på vårhalvåret for å oppnå årstimetallet. Dette krever eventuelt en lovendring.

KS er klar over at endring i skoleruta kan føre til endret arbeidstid for lærere. De påvirker også det planlagte skysstilbudet fra fylkeskommunen. Begge deler har praktiske og økonomiske konsekvenser.

Helge Eide
Områdedirektør
Samfunn, velferd og demokrati

Trond Kalhagen
Fungerende Avdelingsdirektør
Oppvekst, kultur og utdanning

Mottakere:
Utdanningsdirektoratet

Kopi:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD
Kunnskapsdepartementet - KD
Helse- og omsorgsdepartementet - HOD